

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФИЛОСОФИИ И СОЦИАЛЬНЫХ НАУК
Кафедра психологии

БУДАЙ
Наталия Сергеевна

ВЛИЯНИЕ СЦЕН АГРЕССИВНОГО СОДЕРЖАНИЯ В
КИНОФИЛЬМАХ НА АТТРИБУЦИЮ ВРАЖДЕБНОСТИ МЛАДШИХ
ШКОЛЬНИКОВ

Реферат дипломной работы

Научный руководитель:
доктор психологических наук,
профессор Фурманов И.А.

Допущена к защите
«___» _____ 2018 г.
Зав. кафедрой психологии
доктор психологических наук,
профессор _____ И.А. Фурманов

Минск, 2018

РЕФЕРАТ ДИПЛОМНОЙ РАБОТЫ

Объем дипломной работы составляет 67 страниц и включает 5 приложений и 54 использованных источника.

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА: АТТРИБУЦИЯ ВРАЖДЕБНОСТИ, АТТРИБУЦИЯ НЕВРАЖДЕБНОСТИ, АТТРИБУЦИЯ НАМЕРЕННОСТИ, АТТРИБУЦИЯ СЛУЧАЙНОСТИ, СЦЕНЫ АГРЕССИВНОГО СОДЕРЖАНИЯ В КИНОФИЛЬМАХ, МЛАДШИЕ ШКОЛЬНИКИ, ВОЗДЕЙСТВИЕ СЦЕН АГРЕССИВНОГО СОДЕРЖАНИЯ НА ПСИХИКУ ЗРИТЕЛЯ.

Объект исследования дипломной работы - атрибуция враждебности младших школьников. Предмет исследования дипломной работы - влияние сцен агрессивного содержания в кинофильмах на атрибуцию враждебности младших школьников. Цель исследования дипломной работы - выявить влияние сцен агрессивного содержания в кинофильмах на атрибуцию враждебности младших школьников.

В основе проведенного исследования лежит следующая методология: теория атрибуции враждебности К. Dodge; аффективно-динамический подход И. А. Фурманова; теория социального научения А. Бандуры. Для сбора эмпирических данных был проведен эксперимент. Была использована методика «Атрибуция враждебности», разработанная Дж. Эбером на основе модели обработки социальной информации К. Dodge, и модифицированная А.Е. Грищенко на основе аффективно-динамической теории агрессии И.А. Фурманова.

В процессе написания дипломной работы были получены следующие результаты: определено воздействие сцен агрессивного содержания на телеэкранах на зрителя; выявлены возрастные особенности восприятия сцен агрессивного содержания школьниками; установлены особенности атрибутирования зрителями сцен агрессивного содержания на телеэкране; выявлены половые и возрастные особенности динамики атрибуции враждебности школьников после просмотра сцен агрессивного содержания в кинофильмах; установлено влияние и взаимосвязь сюжетов агрессивного содержания в кинофильмах и атрибуции враждебности (атрибуцию враждебности, атрибуцию намеренности, поведение в ситуации провокации, намерение наказать и стремление простить).

Новизна полученных результатов обусловлена тем, что психологические исследования, посвященные изучению последствий просмотра сцен агрессивного содержания, в основном изучают влияние на агрессивность школьников, при этом практически не затрагивая проблемы взаимосвязи сцен агрессивного содержания в кинофильмах с атрибуцией враждебности школьников, в то время как атрибуция враждебности является

определяющим фактором, влияющим на агрессивное поведения. Более того, в исследованиях практически не рассматриваются особенности атрибутирования детьми сцен агрессивного содержания на экране, которые объясняли бы алгоритм формирования агрессивного поведения.

Полученные результаты характеризуются широкими возможностями теоретического и практического применения. Материалы дипломной работы могут быть использованы при разработке методик оценки влияния агрессии на телеэкране на психику зрителя; выводы и результаты могут быть полезны при проведении родительских собраний и консультативной работы с родителями конфликтных школьников при объяснении причин агрессивного поведения и последствий просмотров сюжетов агрессивного содержания на телеэкране. Данная работа может быть использована при проведении дальнейших исследований в области изучения проблемы влияния сцен агрессивного содержания на телеэкране на зрителя.

Материалы и результаты дипломной работы были получены на основании достоверных источников и самостоятельно проведенных теоретических и практических исследований.

РЭФЕРАТ ДЫПЛОМНАЙ РАБОТЫ

Аб'ём дыпломнай работы складае 67 старонак і ўключае 5 прыкладанняў і 54 выкарыстаных крыніцы.

КЛЮЧАВЫЯ СЛОВЫ: АТРЫБУЦЫЯ ВАРОЖАСЦІ, АТРЫБУЦЫЯ НЕВАРОЖАСЦІ, АТРЫБУЦЫЯ НАМЕРАХ, АТРЫБУЦЫЯ ВЫПАДКОВАСЦІ, СЦЭНЫ АГРЭСІЎНАГА ЗМЕСТУ Ў КІНАФІЛЬМАХ, МАЛОДШЫЯ ШКОЛЬНІКІ, УПЛЫЎ СЦЭН АГРЭСІЎНАГА ЗМЕСТУ НА ПСІХІКУ ГЛЕДАЧОЎ.

Аб'ект даследавання дыпломнай работы - атрыбуцыя варожасці малодшых школьнікаў. Прадмет даследавання дыпломнай работы - уплыў сцэн агрэсіўнага зместу ў кінафільмах на атрыбуцыю варожасці малодшых школьнікаў. Мэта даследавання дыпломнай працы - выявіць уплыў сцэн агрэсіўнага зместу ў кінафільмах на атрыбуцыю варожасці малодшых школьнікаў.

У аснове праведзенага даследавання ляжыць наступная метадалогія: тэорыя атрыбуцыі варожасці К. Доджа; афектыўна-дынамічны падыход І.А. Фурманава; тэорыя сацыяльнага навучэння А. Бандуры. Для збору эмпірычных дадзеных быў праведзены эксперымент. Была выкарыстаная метадыка «Атрыбуцыя варожасці», распрацаваная Дж. Эбер на аснове мадэлі апрацоўкі сацыяльнай інфармацыі К. Доджа, і мадыфікаваная А.Я. Грищенковай на аснове афектыўна-дынамічнай тэорыі агрэсіі І.А. Фурманава.

У працэсе напісання дыпломнай работы былі атрыманы наступныя вынікі: вызначана ўздзеянне сцэн агрэсіўнага зместу на тэлеэкранах на гледача; выяўлены ўзроставыя асаблівасці ўспрымання сцэн агрэсіўнага зместу школьнікамі; ўстаноўлены асаблівасці атрыбуціравання гледачамі сцэн агрэсіўнага зместу на тэлеэкране; выяўлены палавыя і ўзроставыя асаблівасці дынамікі атрыбуцыі варожасці школьнікаў пасля прагляду сцэн агрэсіўнага зместу ў кінафільмах; ўстаноўлена ўплыў і ўзаемасувязь сюжэтаў агрэсіўнага зместу ў кінафільмах і атрыбуцыі варожасці (атрыбуцыю варожасці, атрыбуцыю намерах, паводзіны ў сітуацыі правакацыі, намер пакараць і імкненне дараваць).

Навізна атрыманых вынікаў абумоўлена тым, што псіхалагічныя даследаванні, прысвечаныя вывучэнню наступстваў прагляду сцэн агрэсіўнага зместу, у асноўным вывучаюць уплыў на агрэсіўнасць школьнікаў, пры гэтым практычна не закранаючы праблемы ўзаемасувязі сцэн агрэсіўнага зместу ў кінафільмах з атрыбуцыі варожасці школьнікаў, у той час як атрыбуцыя варожасці з'яўляецца вызначальным фактарам, якія ўплываюць на агрэсіўныя паводзіны. Больш за тое, у даследаваннях практычна не разглядаюцца

асаблівасці атрыбуціравання дзецьмі сцэн агрэсіўнага зместу на экране, якія б тлумачылі алгарытм фарміравання агрэсіўнага паводзін.

Атрыманья вынікі характарызуюцца шырокімі магчымасцямі тэарэтычнага і практычнага прымянення. Матэрыялы дыпломнай работы могуць быць выкарыстаны пры распрацоўцы методык ацэнкі ўплыву агрэсіі на тэлеэкрane на псіхіку глядача; высновы і вынікі могуць быць карысныя пры правядзенні бацькоўскіх сходаў і кансультацыйнай работы з бацькамі канфліктных школьнікаў пры тлумачэнні прычын агрэсіўнага паводзінаў і наступстваў праглядаў сюжэтаў агрэсіўнага зместу на тэлеэкрane. Дадзеная праца можа быць выкарыстана пры правядзенні далейшых даследаванняў у галіне вывучэння праблемы ўплыву сцэн агрэсіўнага зместу на тэлеэкрane на глядача.

Матэрыялы і вынікі дыпломнай працы былі атрыманы на падставе дакладных крыніц і самастойна праведзеных тэарэтычных і практычных даследаванняў.

ABSTRACT OF THE THESIS

This thesis consists of 67 pages and includes 5 appendixes and 54 sources.

KEY WORDS: ATTRIBUTION OF HOSTILITY, ATTRIBUTION OF NON-HOSTILITY, ATTRIBUTION OF INTENTION, ATTRIBUTION OF CHANCE, SCENES OF AGGRESSIVE CONTENT IN MOVIES, JUNIOR SCHOOLCHILDREN, IMPACT OF SCENES OF AGGRESSIVE CONTENT ON THE PSYCHE OF THE VIEWER.

The object of research of the thesis work is attribution of hostility to junior schoolchildren. The subject of the research work is the influence of scenes of aggressive content in films on the attribution of hostility to junior schoolchildren. The purpose of the research work is to reveal the influence of scenes of aggressive content in movies on attribution of hostility to junior schoolchildren.

The basis of the study is the following methodology: the theory of attribution of hostility K. Dodge; the affective-dynamic approach of I.A. Furmanov; theory of social learning A. Bandura. An experiment was conducted to collect empirical data. The "Attribution of Hostility" technique, developed by J. Eber on the basis of K. Dodge's social information processing model, and the modified A.E. Grishchenkovoy on the basis of the affective-dynamic theory of aggression I.A. Furmanov.

In the process of writing the thesis, the following results were obtained: the impact of scenes of aggressive content on TV screens on the viewer was determined; age features of perception of scenes of aggressive maintenance by schoolboys are revealed; the features of attribution by the spectators of scenes of aggressive content on the television screen are established; revealed sexual and age features of the dynamics of attribution of hostility to schoolchildren after viewing scenes of aggressive content in movies; the influence and interrelation of the subjects of aggressive content in films and attribution of hostility (attribution of hostility, attribution of intention, behavior in a situation of provocation, intent to punish and the desire to forgive) are established.

The novelty of the results is due to the fact that psychological studies on the effects of watching aggressive scenes mainly study the impact on the aggressiveness of schoolchildren, while practically not touching the problem of the relationship of aggressive content scenes in movies with attribution of hostility to schoolchildren, while attribution of hostility is The determining factor that influences aggressive behavior. Moreover, in studies, the features of attributing children to scenes of aggressive content on the screen, which would explain the algorithm for the formation of aggressive behavior, are practically not considered.

The obtained results are characterized by wide possibilities of theoretical and practical application. Materials of the thesis work can be used to develop methods

for assessing the impact of aggression on the television screen on the psyche of the viewer; conclusions and results can be useful in conducting parental meetings and in consulting with parents of conflict students in explaining the causes of aggressive behavior and the consequences of viewing aggressive content on television. This work can be used in further research into the problem of the influence of scenes of aggressive content on the television screen on the viewer.

Materials and results of the thesis were obtained on the basis of reliable sources and independently conducted theoretical and practical research.